

ZANIMIVA KNJIGA ZAHODNONEMŠKEGA NOVINARJA

O desetih razlogih za priznanje DR Nemčije

Pred nedavnim je znani publicist iz Koelnja v urednik zahodnonemškega radia Peter Bender objavil knjigo pod naslovom »Deset razlogov za priznanje Demokratične republike Nemčije«. Gre za vprašanje, ki ga uvrščamo med tiste nekaj temeljnih godijskih vzrokov svetovne politike, od katerih rešitve so predvsem odvisni svetovni mir, vprašanje razorožitve, mednarodnega sodelovanja itd. Mednarodna javnost in tudi naši citatelji so se s tem vprašanjem tako v dnevnem kot ostalem tisku že zlasti zadnja leta vsakodnevno seznanjali, ne bo pa odveč — spričo njegove aktualnosti in važnosti — če se bomo seznanili tudi s tem, kar je bil napisal nedvomno dober poznavalec samega vprašanja glede tega, kaj naj b. predstavljalo deset osnovnih oziroma bistvenih razlogov, ki imperativno narekujejo priznanje Demokratične republike Nemčije. Objavljamo zato — v skrajni obliki — teh deset tež s krajšim komentarjem, redakcije časopisa »Spiegela«:

1. Državna enotnost Nemčije se ne more uresničiti v bližnji bodočnosti in Demokratična republika Nemčija bo še naprej pridobivala vedno večje mednarodno priznanje kot druga nemška država. Zaradi tega gre Zvezni republik skot mogoče priporočiti, da ne dovolijo, da bi ji izrgali to, kar je sicer neogibno, marveč da se pravočasno začne voditi svojo lastno politiko.

2. Priznanje Demokratične republike Nemčije bi razbremenilo zahodnonemško zunanjo politiko. To bi ji omogočilo večji maneverski prostor ter večje kooperacijske možnosti tako v odnosu na »tretji svet« kot tudi do zaveznikov.

3. Priznanje Demokratične republike Nemčije bi v Zvezni republik Nemčiji odpravilo iluzije, pripevali bi, da si vlada pridobi več zaupanja kar zadeva notranjo politiko in da postane sposobnejša voditi pogajanja. Prav tako pa bi pripisalo, da bi se zmanjšala odlojenost med zahodnimi in vzhodnimi Nemci.

4. Diskriminacija Demokratične republike Nemčije prizadeva do najvišjega njeno vodstvo in njene prebivalstva. Enakopravnost druge nemške države bi ublažila tudi njeno obrambno stališče, olajšala bi pogajanja z njo in bi upila na zmanjšanje odtujenosti med prebivalstvom obeh nemških držav.

5. Priznanje DR Nemčije bi nevtiraliziralo ono škodo v taktičnem smislu, ki je bila povzročena s tem, da se je priznanje doslej odrekalo. Vzhodna in nemška politika bomske vlade bi dobila večjo maneversko sposobnost.

6. Priznanje bi ustvarilo možnost za napredek v notranjem političnem življenju DR Nemčije, a prav tako bi tudi vsaj olajšalo sporazumevanje z zvezno republiko.

7. Priznanje bi razbremenilo zunanjo politiko.

Mostovi Leningrada

1. januarja l. 1968 je bilo na področju vseh leningradskih četrti 373 mostov. Na predmetnih področjih, upoštevajoč tudi parke Petrovega dvorca, Puškina, Pavlovska, Zelenogorska, Sestorjeckaja, Kolpina in Kronstadta, pa je 215 mostov. Vsega skupaj je torej v velenosti na Nevi 588 mostov. Najznamenitejši nosijo imena poročnika Šmita, Kirova, Aleksandra Nevskega in Volodarskega.

(Po časopisu »Spiegela«)

PETEK, 19. JULIJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Kolesar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. pesmi - 12.00 Harmonikar Nuarez - 12.10 Gospodinja nakupuje - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Melodije - 17.00 Tržaški mandolinisti ansambel - 17.20 Poljudna enciklopedija - 17.30 Glasba za vaš transistornik - 18.00 »Beri, beri rožmarin zelen« - 18.15 Umetnost - 18.30 Skladbe B. Bjelinskega - 19.00 Garland jazzovski kvintet - 19.20 Prijetne melodije - 20.00 Sport - 20.35 Gospodarstvo - 20.50 Koncert operne glasbe - 22.05 Zabavna glasba.

Trst

12.05 Poje S. Endrigo - 12.25 Tretja stran - 14.00 Zbor »C. A. Seghizzi« - 14.20 Bizet: »Carmen«.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Operne uverture - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Pisan posred - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.00 Za tiste, ki grejo na počitnice - 14.15 Ansambel B. Lesjak - 15.10 Operna panorama - 16.30 Od Soče do Drave - 16.30 Popoldanski koncert - 18.40 Riti - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 19.00 Orkester - 23.10 Pisan glasba - 23.35 Kvarteti: The Loewenguth.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.10 Verbi: »La Traviata« - 10.05 in 11.30

10.00 Schubert, Ravel, Granados, Strauss, Haendel - 13.00 Simf. koncert - 14.30 Operni koncert - 15.15 Marcello Haydn in Reger - 16.00 Igor Stravinski: Persephone - 18.15 Gospodarstvo - 18.45 Caterina II. nonna modello - 19.15 Koncert - 20.30 Poljudna znanost - 21.00 Le belle infedeli.

Filodifuzija

8.00 Bachove skladbe - 8.55 Antologija interpretov - 10.10 Stravinski, Beethoven in Martini - 10.55 Borodineve skladbe - 15.30 Simfonijska glasba (Lahka glasba) - 7.00 Orkestri in solisti - 8.30 Glasba z vsega sveta - 10.00 Jazz, popevke, orkestri itd.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Po

Kdor ni sam poskusil, ne more vedeti, kakšno bogastvo doživetij nudi mlademu človeku taborjenje, mesec dni, recimo, življenja v neposrednem stiku z naravo. V Trstu to mladini omogoča Rod Modrega vala. Letos so si njegovi člani za taborjenje izbrali prekrasen prostor ob Kolpi pri Metilki. Na sliki pogled na njihove šotore.

O ROMANISTANU, PRVI CIGANSKI DRŽAVI V AFRIKI

Veliki načrti Vajde Voevoda III. v pariškem predmestju Montre

Nad 35 odst. vseh Ciganov živi v Somaliji - Tu naj bi bila ustanovljena prva ciganska država - Odprava zaporov in njihova spremenitev v bolnišnice - Kralj, ki se je rodil na žitnem polju Ukrajine in končal fakulteto pol. ved na Sorboni

V četrtem nadstropju dvorišne zgradbe v pariškem predmestju Montre je rezidenca ciganskega kralja Vajde Voevoda III. Vsa komur, ki ga sprejme, prav rad pojasni oziroma razlaga o svojih načrtih za prihodnost Ciganov, na zemljevidu pa mu pokaže - v predelih Somalije na vzhodu Afrike - meje bodočega Romanistana, ciganske države, »demokratične kraljevine«, ki jo bodo - po njegovih besedah - šele ustanovili.

Že danes je 35 odstotkov vseh prebivalcev Somalije Ciganov. In medtem ko preiskujejo njihovi geologi področja bočih naselbin, objavlja Vajda Voevod III. tole: »Romanistan bo država brez zaporov. Vse kaznišnice, ki je obstajajo, bomo takoj spremenili v šole.«

Toda v tem trenutku ima kralj še druge, bolj važne skrbi: »Zelim, da bi nas Združeni narodi v New Yorku priznali kot državo.« Vse načrte in odločitve sestavlja in sprejema ciganski kralj v svoji delovni sobi, veliki 12 kvadratnih metrov, opremljeni s steno mizo, dvema stoloma in pisalnim strojem na stari mizici za kvartanje.

Na zidovih vise slike, ki jih je bil napravljen na sam. Na mizi pred sabo ima različne listine in kipe časopisov. Za njegovim hrbtom visi na zidu, približno z žebelji, večina iz umetnega srebra. Vajda Voevod III. pravi zanj: »To pred-

stavlja simbol moje moči. Skovali so jo leta 322 po našem štetju.«

Drugi znak njegovega kraljevskega dostojanstva je žezlo v obliki meča s srebrnim držajem, ki naj bi v preteklosti bilo last ene-ga od zadnjih kraljev Navare. Tu je tudi zastava zelene in svetlo-modre barve, ki simbolizirata vesolje in svobodo. Z njo hoče Vajda Voevod III. popeljati Cigane v boljše, organizirano prihodnost. V tem pravzaprav tisti skupni smoter, ki je zedinil 14 milijonov Ciganov iz 45 držav sveta v eno organizacijo. Njen vrhovni voditelj je Vajda Voevod III., ki je letos sestavil svojo prvo vlado s sedežima v Parizu in Ženevi. Ima devet ministrov-svetovalcev. Eden od teh je tudi vodni minister, ki ima trenutno eno »fino nalogo, da namreč pri zahodnonemški vladi doseže povrnitev vojne škode, ki

so jo utrpeli Cigani v drugi svetovni vojni. Kakšen je gnojni obseg te škode, ni znano, toda vse, da Cigani ne razpolagajo z velikimi premoženji, razen v posameznih primerih. Res pa je, kot je prav tako splošno znano, da so v času nacistične okupacije Evrope bili proganjani tudi manjši deli Ciganov, ki so bili prisiljeni v taborišča. V tem smislu bi verjetno res imeli namršljivi zahtevati od Zahodne marnjski tudi v obliki gmože odškodnine za uničene pripadnike njihovega plemena, ki so postali žrtve nacistične blaznosti.

Do leta 1960 so Cigani v Združenih narodih imeli le opazovalca. Zdaj se trudijo, da bi v svetovni organizaciji imeli svojega stalnega predstavnika.

O sebi govori Vajda Voevod zelo nerad, izjavlja pa je: »Sem človek brez let. Sem svetloba in tema. Dvakrat sem obšel Zemljo, sam ne vem, kam.«

Njegovi podložniki govorijo o njem manj skrivnostno: »Naš kralj se je rodil leta 1923. leta na nekem žitnem polju nekje v Ukrajini. Ljudje, ki so ga tam našli, so ga posvojili in mu dali možnost za solanje. Od leta 1949 živi v Parizu. Študiral je politiko v vede na Sorboni, do pred devetimi leti pa se je imenoval Jone Rotaru.«

Pod tem svojim meščanskim imenom je ciganski kralj objavil 14 knjig, z imenom Vajda Voevod pa podpisuje svoje slike, ki jih je kakih tisoč. Razstavljajo jih v galerijah, ki jih je bil priredil lani v eni od pariških galerij, so kritiki ocenili izredno dobro. Zato so njegova dela zelo

iskana in jih prodaja za visoko ceno.

Na vprašanje, ali je njegova moč oziroma oblast nad podložniki velika, je zamisljeno odgovoril: »Vsi Cigani so moji bratje. Samo na moj oglej pa bi milijoni Ciganov v štiriindvajsetih urah organizirali pohod na Romanistan. Toda tega še ne bomo storili.«

Kdaj bo napočila ta ura, tega najprej tudi Vajda Voevod III. ne ve. Sicer pa, če je bila možna ustanovitev židovske države, zakaj bi kaj takega ne bilo mogoče tudi za Cigane. Rekel bo kdo, da so židje v preteklosti svojo državo, ki jo imajo, Cigani pa ne. To drži, toda nihče ne bo mogel oporekati, da bi bilo kaj takega ne samo mogoče, marveč tudi zelo koristno, tako za same Cigane kot napljudne. Na Zemlji je še dovolj ne-objudnega prostora, kjer bi se lahko za stalno naselili in se razvijali v ugodnejši razmerah kot razpršeni po vseh straneh sveta. Zakaj v njih se najprej skrivajo celo izredne sposobnosti v marsikaterem pogledu, le da te do danes, spričo ne ravno najboljših življenjskih razmer, niso moge priti do izraza. In prav zaradi vsega tega tudi na imena Vajde Voevoda ali kogar si bodi družina, ki v zvezi s Cigani izraza podobne misli in hotenja, ne bi smeli gledati kot na nekaj, kar je sicer simpatično in originalno, vsekakor pa obenem tudi povsem stvarno. Kdove, če Cigani nekoč res ne bodo dobili svoje stalne domovine in bo njihov nomadski način življenja ostal samo še spomin na davno romantično preteklost.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Proteo Hirst v »Občinski«

V občinski galeriji se nam predstavlja s svojo prvo lastno razstavo kipov in risb 40-letni Proteo Hirst, ki se umetnosti ne posveča poklicno, ker je drugače višji občinski namestnik. Že pri bežnem ogledu del je opazno, da v njih kliše močno kiparsko hotenje, kar se ni še tako jasno občutilo v malih delih, s katerimi je Hirst sodeloval lani in letos na

novoletnih razstavah. Če upoštevamo dejstvo, da je Hirst pričel kipariti kot samouk šele pred petimi leti, potem mu moramo priznati resnično nadarjenost. Na razstavi petnajstih kipov pač ne kaže še večje enotnosti osebnega oblikovanja, ker kljub dobri strokovni obdelavi gradiva iz mnogih del promica razni epiti, od naturalizma in impresionizma pa do Boccionijskega futurizma, ki prihaja do celotne ostri opazne in spiralne oblike prepletajo z naravno obliko ženskega telesa. Podaja pa Hirst zensko telo v nekaterih malih bronih z naravnost pravično prodornostjo čutnosti in ustvarjalno silo, ki se pa že sodobneje usmerja v učinkovito razgibanost izvoljevanja v uspelem kipu »Prometeja«.

Nasprotno nastopa Hirst kot povsem dozoril in krepak risar v enaindvajsetih velikih risbah ženskih aktov, ki jih je z oglejem narisal v risarski prosti šoli Muzeja Revoltella na tečaju prof. N. Perizija. Brezhibno modeliranje teles z močnim senčenjem vidno poudarja Hirstovo kiparsko nagnjenje. Vendar pa povsod beg sicer stvarnih obrisnih črt, poudarjenih v slikovito izpeljana ozadja z igro odtenkov sivin, dviga te študije na višjo raven enakovrednim samostojnim umetniškim risbam.

MILKO BAMBIČ

IVAN REGENT: SPOMINI

67.

Govora, ki sem ga imel na drugem radiomitingu, tu ne nameravam objaviti, ker to ni bil več v celoti moj govor, čeprav sem v njem govoril v korist jugoslovanske osvobodilne borbe.

Med čakanjem na miting sem v Radiu spet začel s slovenskimi oddajami. Tako se je zgodilo, da smo imeli v Sovjetski zvezi naenkrat kar tri radijske oddaje v slovenskem jeziku: eno v Kujbiševu, drugo v Moskvi, tretjo v Tbilisiju, odkoder je pošiljal poročila mladi Jurij Gustinčič.

V obdobju, ko sem sam živel v Moskvi, sem moral skrbeti za Malko, ki je ostala v Kujbiševu, in za Maro, ki je študirala v Alma Ati. V Moskvi sem ostal skoraj do konca vojne. Malka je prišla v Moskvo šele sedem ali osem mesecev za mano, Mara pa šele potem, ko so bili Nemci potisnjeni že daleč nazaj in Moskva ni bila več ogrožena.

MED ITALIJANSKIMI VOJNIMI UJETNIKI

Ko sem se med drugo svetovno vojno vrnil v Moskvo iz Kujbiševa, kjer sem bil od decembra 1941 do marca 1942 leta, so me nekega dne poklicali v kadrovski oddelke Kominterne in mi povedali, da bo zastopstvo italijanske komunistične stranke pri Kominterni ustanovilo italijansko partijsko šolo. Dodali so še, da želi tovariš Ercoli (Togliatti), naj bi to šolo vodil jaz in v njej predaval tudi o zgodovinskem in filozofskem materializmu. Odgovoril sem, da ponudbo lahko sprejemem, toda le pod pogojem, da dobe zame namestnika pri Založbi marksistične literature v tujih jezikih in namestnika za slovenske oddaje pri Radio Moskva. Hkrati sem predlagal, naj bi obe mesti prevzel Dragutin Gustinčič. Nisem pa tudi mogel zamolčati, kako zelo sem presenečen, da si Togliatti želi, čeprav živi v Moskvi veliko sposobnih italijanskih tovarišev, da bi prav jaz prevzel vodstvo nove šole. Odgovorili so mi, da nimajo boljših tovarišev, ki bi lahko prevzeli to delo, da razumejo mojo skrb za slovenske oddaje v moskovskem radiu in skrb za slovenske prevode marksistične literature ter da me bodo še pravočasno obvestili, ali so dobili zame namestnika ali ne. Rekel sem jim, da se s tovarišem Togliattijem lahko sam pogovorim v hotelu Lux o mojem namestniku. Moj predlog, da bi postal tovariš Gustinčič moj namestnik pri založbi in pri Radiu, je padel v vodo. Čez nekaj dni so me namreč zopet poklicali v kadrovski oddelke Kominterne in mi povedali, da Dragutin Gustinčič ne more zasesti mojih dveh mest, da si pa tovariš Togliatti še vedno želi, da bi jaz prevzel vodstvo italijanske partijske šole. Povedali so mi tudi, da imam še nekaj časa, da se odločim, toda tovariš Togliatti vztraja, da bi jaz prevzel vodstvo šole.

Vodstvo šole bi bil rad prevzel, toda kar koli sem naredil, da bi vodstvo jugoslovanskega oddelka za izdajanje marksistične literature in slovensko oddajo pri Radio Moskva izročil tovarišu Gustinčiču, je bilo zaman, in tako sem vodstvo šole odklonil. Tedaj in še nekaj let pozneje nisem mogel razumeti, zakaj so se protivili, da bi tovariš Gustinčič prevzel vodstvo pri založbi in slovenske oddaje pri Radio Moskva.

Po porazu italijanske vojske na sovjetski fronti je bilo mnogo italijanskih vojakov ujetih. Poleti 1943. leta je prišel k meni tovariš Bianchi, zastopnik italijanske komunistične partije pri Kominterni in mi s svojim nizkim glasom dejal: »Vodstvo šole si lahko odklonil, ampak tega, kar te bom prosil zdaj, ne smeš odkloniti. Glede na to, kako boš ravnal, bo odvisen tvoj položaj v stranki po vojni. Prevzeti moraš vodstvo tečajev in predavanja na višjih tečajih, za italijanske vojne ujetnike.« Razlagal sem mu, kako težko prevzamem tako delo, dokler ne dobim namestnika za svoje delo pri založbi in Radiu, in da ne morem vsakega človeka postaviti na ti mesti. Toda bil sem član KP Italije in torej vezan na njeno disciplino, in ker Gustinčiča pri slovenski oddaji Radio Moskva niso hoteli imeti, sem zato, da sem lahko ugodil vodstvu KP Italije, dovolil, da je prevzel vodstvo slovenske oddaje tovariš Kolesa, ki je bil sicer zelo dober delavec, ni pa imel potrebnih sposobnosti za delo pri Radiu.

Tako se je zgodilo, da sem moral zaradi slovenske oddaje pri Radiu Moskva zapustiti vodstvo jugoslovanskega oddelka za prevajanje marksistične literature v naše jezike, a zdaj sem moral opustiti tudi slovensko oddajo pri moskovskem Radiu zato, da sem lahko prevzel vodstvo višjega marksističnega tečaja za določeno število posebej izbranih italijanskih vojni ujetnikov.

Italijanci in jugoslovanski tovariši so verjetno imeli zelo veliko zaupanja v moje znanje. Ko smo ustanovili slovenski tečaj pri Komunistični univerzi narodnih manjšin Zahoda (KUNMZ), sem moral predavati splošno zgodovino v marksističnem duhu in to od začetka razvoja človeške družbe do moderne zgodovine. Pred tem sem sprejel vodstvo oddelka za prevajanje marksistične literature v jugoslovanske jezike in uredništvo slovenskih prevodov. Moral sem sprejeti uredništvo slovenskih oddaj pri Radiu Moskva. V klubu italijanskih političnih emigrantov sem na prošnjo tovariša Togliattija predaval zgodovino boljševiške partije. Predlagali so mi, naj bi prevzel vodstvo partijske šole Komunistične stranke Italije, kjer bi bil moral predavati nekatere predmete. Sedaj pa sem moral sprejeti vodstvo višjega tečaja za italijanske ujetnike in jim tudi predavati. Mislim, da je bilo to za človeka, ki je dokončno samo osnovno šolo, več kot dovolj.

Moram priznati, da sem tudi med italijanskimi vojnimi ujetniki, ki so obiskovali tečaj, doživel zelo veliko osebnega zadovoljstva. Tečaj je bil blizu Moskve. Poleg tečaja za italijanske so bili tudi tečaj za nemške, romunske in jugoslovanske vojne ujetnike. Predaval sem na dveh ali treh tečajih, ki so trajali po šest mesecev. Vsakokrat sem imel v tečaju po šestdeset ujetnikov z zelo različno izobrazbo in vzgojo. Po vojaški stopnji so bili tečajniki od majorja navzdol do navadnega vojaka, po šolski izobrazbi pa od profesorjev, ki so dokončali na univerzi v Rimu filozofsko fakulteto, pa do sicilijanskih vojakov, ki so znali le za silo pisati in čitati.

Sploščeta sem bil na tečaju edini predavatelj. Šele nekaj tednov kasneje sem dobil pomočnika, tovariša Foscija, ki je prevzel predavanja o politični ekonomiji. Sam sem moral predavati vsako dopoldne, razen ob nedeljah, po dve akademski uri s polurnim odmorom. Predaval sem zgodovino italijanskega delavskega gibanja ter zgodovinski in filozofski materializem. Vsako popoldne sem imel seminar za en ali drug predmet, ki je trajal včasih tudi štiri ure.

Delo v tečaju ni bilo lahko, tem manj, ker sem poleg predavanja vsaj enkrat tedensko moral poročati tečajnikom tudi o politični situaciji v svetu in o situaciji na fronti. Vsak pa bo tudi razumel, da je bilo zelo težko predavati ljudem, med katerimi so bile tako velike razlike v šolski izobrazbi. Sploščeta sem ubral pri predavanjih nekakšno srednjo raven in sem tako pot priporočil tudi tovarišu Fosciju. Vendar sem kmalu opazil, da so se tečajniki z nižjo izobrazbo pri mojih predavanjih dolgočasili, ker jih niso razumeli, toda ravni predavanja nisem mogel znižati, dasi sem skušal predavati, kolikor je bilo le mogoče poljudno. Svojem predavanjem sem dal obliko povesti. Slušatelji s srednjo in višjo izobrazbo so ob neki priložnosti izrazili željo, da bi uporabil pri predavanjih malo zahtevnejšo raven, toda pojasnil sem jim, da to ni mogoče, če hočem, da bodo tudi tečajniki z nižjo izobrazbo imeli vsaj nekaj od mojih predavanj.

Ne glede na težave, na katere sem naletel pri tem svojem delu, me je to delo nekoliko zadovoljevalo. Dvakrat ali trikrat na teden sem skočil domov v Moskvo, od koder sem drugi dan prinesel za tečajnike v nahrbtniku marksistično literaturo, ki so jo tiskali v Moskvi. Prinesel sem jim tudi kako polastico, cigarete pa so dobivali v taborišču. Do svojih slušateljev sem se obnašal lojalno. V svojih predavanjih sem sicer prikazoval razliko med fašizmom in komunizmom, nisem pa v njih nikdar žal njihove preteklosti.

Načelnik ujetniškega taborišča, ki je predaval nemškimi tečajnikom filozofijo, me je nekakrat vprašal, kako se obnašajo moji ujetniki. Povedal sem mu, da bo preteklo še precej časa, preden se bo pokazala razlika med tem, kar so bili in kar želimo iz njih napraviti.

(Nadaljevanje sledi)

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI DOPOLDNE V TRŽIČU

Začetek gradnje v novem doku orjaške petrolejske ladje

Prisotni bodo vsi delavci iz ladjedelnice ter številni župani z Goriškega in iz Furlanije - Zvečer seja občinskega sveta

Ob prisotnosti vodstva ladjedelnice, županov z Goriškega in tistih občin Furlanije, odkoder prihajajo na delo delavci v ladjedelnici, ter ob prisotnosti vseh delavcev tega podjetja, bodo jutri dopoldne ob 11. uri začeli gradnjo nove orjaške petrolejske ladje v novem namenskem doku. Na gradnji bodo postavili orjaški prefabriciran kos, ki tehta kar 180 ton ter bo predstavljal dno ladje. S tem se bo začela tudi dejanska uporaba novih ladjedelniških naprav ob orjaškem doku. Uradno svečanost pa se bo vršila enkrat pozneje, ob splošni nove ladje ter se bo do udeležili tudi visoki predstavniki vlade in ladjedelništva iz Rima.

Občinski svet v Trzinu bo danes zvečer ob 20.30 uri nadaljeval s svojim delom. Na dnevnem redu je med drugim odobritev 37 sklepov občinskega odbora. Na seji bo župan Romani razdelil med svetovalec tudi »belo knjigo« o problemu Solvay, ki jo bodo poslali tudi višjim organom, parlamentarnim in osrednjemu vodstvu belgijskega koncerna, ki je lastnik trzi-

ške tovarne. Na dnevnem redu je tudi najetje posojila 150 milijonov lir za kritje primanjkljaja krajevne bolnišnice, ter prispevek upravnemu odboru industrijske cone za kritje bilanca primanjkljaja od leta 1967, ki znaša skoraj 7 milijonov lir.

Poletni urnik na pokopališču

Goriško županstvo obvešča vse meščane, da bo glavno pokopališče v poletnem času, vidljivo do 31. avgusta, odprto neprekinjeno od 7. zjutraj do 20. ure zvečer.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Iztrgal je liste iz prepustnice da bi prikrikl nekaj prehodov

Doznanik ni nikoli izjavil, da ne bo plačal in so ga oprostili zaradi pomanjkanja dokazov

Kino

Gorica

VERDI. 17.30: «Questo mondo proibito». Barvni dokumentar. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO. 17.30-22.30: «Caroline Cherie». F. Anglade in Ch. Aznavour. Barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.30-21.30: «La meravigliosa Angelica». M. Mercier in R. Hussein. Kinemascope v barvah.

Centrale. Zaprt.

MEDONISSIMO. 17.30-22.30: «Due assi nella manica». T. Curtis in V. Vigna. Ameriški kinemascope v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 20-22: «Quellera». Kinemascope v barvah.

RIO. 20-22: «Il tramonto degli eroi». Kinemascope.

Tržič

AZZURRO. 16.30: «Le ragazze del piacere». K. Kinsky, barvni film.

EXCELSIOR. 17.30-22.30: «Parigi brucia». John Wayne in Kirk Douglas.

PRINCIPE. 18.30-22.15: «Un minuto per pregare» — un istante per morire, A. Kennedy, barvni film.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA
Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna «Alessandri», Via Carducci 38 — tel. 22-68.

TRŽIČ
Danes je v Trzinu odprta lekarna «Alla Salute» dr. Fabris, Ul. Cosulich 117, tel. 72480.

RONKE
Danes je odprta lekarna All'An gelo — Sergio Olivetti — Ul. Roma 22 — tel. 77019.

Darovi in prispevki

Za dijaško Matico namesto cvetja na grob pokojne Leopolda Jakin je darovala družina Humar iz Števerjana, križišče 16 lir 2.000.

B. MARUŠIČ:

8. Pred stoletnico šempaskega tabora

Taka politika slabosti in neodločnosti ni najzgodnejša čas se ne da preostri obsoditi. Pojavljajo se gospodje, pogumi! Dr. Vošnjak, ki se je tabora udeležil kot edini štajarski Slovenec, je zapisal tudi v vzdušju v Gorici na dan tabora: «Gorica se nam je zdela, kakor bi že bila v obsejdanem stanu, povsod žandarmerijske patrrole, vojaki zbrani v kasarnah in pripoveduje se, da so bili celo topovi. Vse, kakor na Češkem! Cislajtanska svoboda se najlepše brani s krogami in bajonetmi... Na svoj, slovenski zemlji torej Slovenec ni smel hoditi — oz. slovensko mesto ter kakor izvrženec se je moral potikati po stranskih potih, da bi k kateri Lahom ne zagretil opoldišnjega obeda s svojo pošteno slovensko besedo.»

Ljubljanske «Novice» (28. 10. 1888) so poročilo o taboru prevzele t. o. »Domovina«, ki je objektivno in brez obilgata žolca na krajske »prvake« lepo popisala, kaj se je godilo

18. dne t.m. v Šempasu in zunanji Šempas. Pri tem so »Novice« poljske misli o taboru: «Tabori so glasi naroda tistega kraja, kateri napravijo shod za svoje ljudi. Zato se pravi: 'to so sklenili v svojem taboru štajarski Slovenci, to primorski itd.' V tistih taborih pravico govoriti imajo tedaj le tisti, ki so domačini onega kraja, sicer ni tabor več primorski, štajarski itd. Ako iz vseh vetrov zahajajo drugi ljudje in bi hoteli ondi veliko besedo imeti, ni tak shod več pravi izraz tistega kraja, kjer je tabor; nasprotniki nam lahko očita potem: tabori so shodišča 'enih in istih slovenskih agitatorjev' in po njih 'narejeni' nimajo nobene vrednosti več. Mi smo tedaj enaki misli, da vsak del slovenske zemlje naše ima veljavni mož, ki povsod dajo taboru in ga vodijo, da se po njem izve misel čisto domačih ljudi, da ne durih. Tabori niso veseliše čitalnice, kjer vsak lahko pomaga s tem, da poje in gode.

To je naša misel o razpravih taborov. S tem pa nikakor ne rečemo, da ne bi smel kdo za gosta priti v tabor, ako mu je drago in ima čas za to; vemo tudi, da ga srčno sprejemajo; le zoper to protestujemo, da ima kdo pravico žaliti druge, ki niso njegovih misli. Hvala Bogu, da mnogim, ki niso bili v taborih, ni treba še le »rodoljubna« učiti se, ali »pogumi« na posodo jemati! Pa tudi nima vsak srbčice, da bi moral »povsod« govoriti. Kaj bi bilo za božjo voljo! Ko bi zmiral vsi govorili — svet bi podrl. Ni treba še posebej poudarjati, da so bile te misli uperjene na Vošnjakovo poročilo v »Slovenskem narod«; tabori naslednjih let so pokazali, da so ostajale zamisljive.

Šempaski tabor je ostal kot nepozaben dogodek v takratnem življenju primorskega človeka, o tem lepo govore številna časopisna poročila, po katerih nem je na Šempaskem taboru vstalo sonce, »kteremu je s svojimi svetlimi žarki goste temo nezavednosti prešinilo ter speče obujati začelo« (Slovenski narod, 31. 10. 1888). Toda šempaski tabor je obudil še druge tabore na Primorskem. 25. aprila 1889 je bil tabor v Biljani, kjer so bile poleg običajnih taborovskih zahtev še nekatere v prid bri-

PRETEKLO NEDELJO

GORIŠKI MLADINCI SO OBISKALI SLOVENIJO

Ogledali so si krasote Gorenjske ter Ljubljano

Bivši tečajniki modernih plesov z Goriškega so preteklo nedeljo organizirali drugi mladinski izlet s ciljem Gorenjske in Ljubljane.

Zgodaj zjutraj so se odpravili iz Gorice preko Vidma in Trbiča ter pri Ratečah vstopili v Slovenijo. Na Bledu so se ustavili za kratek oddih, nato pa so se odpravili v Bohinj ter si ogledali krasote jezera in okolice. Vrnili so se na Blede, kjer jih je čakalo kosilo in potem počitek. Nekateri so ga izkoristili za ogled mesta, drugi pa so občudovali skoke padalcev v jezero. V Vrbi so si popoldne ogledali Prešernovo rojstna hiša, od tam pa so krenili v Begunje, kjer so si ogledali muzej NOB s celicami smrti itd. Neki biš ujetnik v tamkajšnjih zaporih jim je opisal takratne dogodke, o katerih hrani muzej dokaze.

V Begunjah so nekateri poslušali tudi Avenike, ki imajo tu svoj dom, ter so igrali svoje poskočne višje. Na poti proti Ljubljani so se ustavili tudi v Lescah in na tamkajšnjem letališču so se nekateri pogumnejši dvignili v letalu v višine ter si tako še bolj ogledali gorenjske krasote.

Sonce se je že nagibalo proti zatonu, ko so dosegli Ljubljano, kjer so se tudi ustavili. Pozno ponoči, trudni, a zadovoljni zaradi lepega izleta, so se vrnili domov. Udeleženci so izrazili željo, da bi pripravili še en tak mladinski izlet in organizatorji proučujejo tako možnost. Obenem se lepo zahvaljujejo vsem, ki so pomagali, da je izlet tako lepo uspel.

Sindikalna aktivnost na Goriškem

Na sedežu Zveze industrijcev v Gorici bi se moral vršiti večer sestanek med vodstvom podjetja INTES iz Zdravstvene in zastopniki sindikalnih organizacij CGIL, UIL in CISL. Do sestanka pa ni prišlo, ker je vodstvo tovarne zahtevalo, naj pridejo za mizo skupno s sindikalnimi predstavniki tudi zastopniki fašističnega sindikata CISNAL. Lahko je razumljivo, zakaj hudo vodstvo podjetja naj bi bilo prisotno na pogajanjih fašističnih sindikatov. Sindikat CGIL, UIL in CISL so zahtevali podjetja odločiti in zapustiti sejo dvorano ter se obrnili na urad za delo, naj sta skliče sestanek, kot ga oni zahtevajo.

Sindikalne zahteve so naslednje: proizvodna nagrada za leto 1968, ustanovitve skladov; nove plače za delavce v barvarnici, kot jih predvideva zadnja pogodba; definicija urnikov v zvezi z zmanjšanim delovnim urnikom, kot ga predvideva pogodba.

Urad za delo je sklical delodajalce in sindikaliste na sestanek, ki bo v ponedeljek 22. t.m. v Gorici in kjer bodo razpravljali o zahtevah gradbenih delavcev, ki hočejo plačo za velikomestni teden, ko bo delo na vseh gradbiščih v pokrajini prekinjeno. Zaradi tega je bila v ponedeljek stavka na vseh delovnih vseh pokrajin.

Med zvezo obrtnikov in sindikalnih organizacijami CGIL, UIL in CISL je bila večer podpisana nova delovna pogodba za uslužbence v krivnicah in česalnicah moške in ženske stroke na Goriškem. Pogodba velja do konca tega leta.

ODBOJKA

4 ekipe na kvalifikacijah za vstop v 1. jugoslovansko žensko ligo

BEOGRAD, 18. — Čeprav so imeli pravico do sodelovanja na kvalifikacijskem turnirju za vstop v 1. jugoslovansko žensko ligo, so bojskarsko ligo po dve prvovrstenci sesterki iz vsake republike, torej skupno 12 moštve, se je prijavilo za ta turnir skromno število štirih ekip. To so Radnički in Obilić iz Srbije, Vukovar in Hrvatske in Partizan Celje iz Slovenije. Ta moštva se bodo na kvalifikacijskem turnirju v Kičindi borila za vstop v 1. ligo, kamor bodo napredovali dve najboljši sesterki.

TOUR DE FRANCE: 19. ETAPA

Tudi druga alpska etapa spremenila skupno lestvico

Anglež Hoban prvi na cilju - Belgijec Van Springel rumena majica - Bitossi zmanjšal svoj zaostanek - Janssen le 16" za prvim na lestvici - Več tekmovalcem ukradli kolesa

SALLANCHES CORDON, 18. — Tudi druga alpska etapa, ki je potekala v dežju in mrazu, je temeljito pretresla skupno lestvico. Tu di tokrat pa so pri vsem, kar se je bistenega dogajalo, odigrali glavno vlogo »veliki«. Po večeršnjem podvigu Pinegona se je tudi ta etapa zaključila s samotno vožnjo 28-letnega Angleža Barryja Hobana iz Manchesterja, ki je pribral Angliji prvo etapno zmago na letošnjem Touru.

Hobanova zmaga pa ni bila najvidnejši in najvažnejši dogodek dneva. Najpomembnejši dogodek je bila izredna ostika, ki se je vnela med glavnimi favoriti v zadnjih kilometrih poti, zlasti na odseku v vzponu od Sallanches do Cordona. Ta bitka se je zaključila s še večjo koncentracijo najboljših vozačev na vrhu lestvice, kjer so zdaj z majhnimi časovnimi razmaki res usnjeni.

V tej veliki bitki, v katero so vidnejši vozači vložili vse svoje sile, je Bitossi izredno spretno izkoristil vse ugodne položaje, ki so se mu nudili. Zelo priskočno se je priključil pobegu, ki ga je sprožil Pinegon na spustu s Colombiera skupno z ostalimi favoriti, med katerimi je manjkala le San Miguel. Nato je zopet pravilno uganil trenutke, ko se je bilo treba na zadnjem vzponu priključiti pobegu Belgijca Van Springela, ki se je divje vrgel v bitko za rumeno majico. V poslednjih metrih etape je nato Bitossi z lahko prehitel Van Springela in se je uvrstil za Hobanom na drugo mesto.

Tekmovalci, ki so potegnili izkupice iz današnje etape pa niso je Hoban, Van Springel in Bitossi, ki je zdaj na 4. mestu skupne lestvice z zaostankom komaj 59". Z etapo so se okoristili tudi Pinegon, Aimar in predvsem Janssen, ki je svoj zaostanek zmanjšal od 42" na 16", kar ga postavlja tretjega.

Med zvezo obrtnikov in sindikalnih organizacijami CGIL, UIL in CISL je bila večer podpisana nova delovna pogodba za uslužbence v krivnicah in česalnicah moške in ženske stroke na Goriškem. Pogodba velja do konca tega leta.

TENIS

V conskem finalu v Barceloni zmagala Italije ali Španije?

BARCELONA, 18. — Vse zanimanje španskih športnikov je v teh dneh osredotočeno na finalno srečanje evropskega področja (skupine A) mednarodnega teniškega tekmovanja za Davisov pokal med Španijo in Italijo. Obe reprezentanci sta se doslej srečali trikrat in trenutni skupni izid teh dvobojev je 2:1 v korist Italije. Leta 1954 v Madridu je zmagala Italija s 5:0, leta 1959 v Milanu s 4:1, leta 1963 pa je v Barceloni zmagala Španija s 4:1.

Španci so prepričani, da bo skupni izid srečanj po tem dvoboju neodločen 2:2. To prepričanje pa je bilo morda upravičeno do pred nekaj dnevi, danes pa vse kaže, da izgledi domačih niso več tako veliki. Njihov najboljši igralec Manuel Santana je namreč v zadnjih

nutno v vlogo verjetno največjega favorita za osvojitve končne zmage. Velika porazena današnje etape pa sta predvsem dva: Španec San Miguel, ki je en sam dan nosil rumeno majico (vendar pa se je danes dobro branil) in pa Bracke, ki je zbrkl od 4. na 7. mesto in je pri tem napravil približno 120" svoje dosedanje prednosti. Seveda pa Bracke še ni rekel zadnje besede, saj bo imel za to priložnost predvsem v zadnji etapi na kronometer.

Na splošno lahko rečemo, da je bila današnja etapa izredno borbeno in je na zgornjem delu lestvice še bolj stisnila glavne konkandidate za osvojitve končne zmage.

Ponoči, preden so tekmovalci vstali, so neznani številni koleksarjem ukradli kolesa, med drugimi tudi San Miguelu.

Etapna lestvica
1. Barry Hoban (VB). 200 km dolgo pot od Grenobla do Sallanches Cordona je prevozil v 7.06'23".

ODBOJKA

Jutri in v nedeljo v Padričah zanimiv ženski odbojarski turnir

Jutri in v nedeljo bo v Padričah ženski odbojarski turnir, ki ga prireja domače prosvetno društvo Slovan ob priliki 70-letnice svoje ga obstoja. Na turnirju za pokal Slovana bodo nastopile štiri ekipe in sicer bodo v kvalifikacijah jutri odigrali naslednji srečanja: Breg - Zarja in Sokol - Gaja. Zatek srečanj bo ob 18. uri na novem igrišču v Padričah, ki pa s tem še ne bo uradno odprt.

Svečano otvoritev novega igrišča bodo namreč opravili kasneje. V nedeljo zjutraj se bosta najprej obe poraženi šesterki jutrišnjih srečanj pomerili v borbi za osvojitve 3. mesta, nato pa se bosta pomerili še obe zmagovalki ekipi v srečanju za osvojitve pokala Slovana.

Čeprav bodo nastopile na turnirju štiri ekipe iz kar treh različnih kakovostnih stopenj, pa bo prireditev gotovo zelo zanimiva, saj bo do šesterke precej izenačena. So kol in Breg nastopata v B. ligi, v katero si je letos iz tretje lige pri borila pot tudi Zarja. Gaja, ki je nastopala v promocijskem prvenstvu, pa bo okrepjena s dvema igralkama Bora. Ker bo torej izenačenost nastopajočih ekip dokaj šanja, je napovedovanje favorita težko. Morda ga bo pokazal še jutrišnji večer.

DANES V NEAPLU

Začetek mednarodnega mladinskega turnirja

NEAPELJ, 18. — Jutri se bo začel v Neaplju mednarodni ženski mladinski odbojarski turnir za »Pokal mesta Neapelja«. Spored tekem bo naslednji:

PETEK: Alžirija — Izrael (ženske), Italija — Belgija (moški); SOBOTA: Italija — Alžirija (ženske), Belgija — Francija (moški); NEDELJA: Italija — Izrael (ženske), Italija — Francija (moški).

V vrstah italijanske reprezentacije nastopa na tem turnirju tudi članica Športnega združenja Bor iz Trsta Sonja Pernarčič.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

OBVESTILO

ATLETSKI ODBEK ŠB BOR obveša svoje atlete in atletinje, da je tržaški občinski stadion »Graz« odprt za treninge vsak dan od 16. ure dalje.

Zveza narodnih društev.

Kolesarji! V nedeljo dne 25. oktobra 1908. se bo slavilo 40-letnico »Tabora« na Otavi. Ob tej priliki priredi naše društvo izlet na Otavo. — Zbirališče hotel »Zlati jelen«. Odhod točno ob 12³⁰ uri popoldne. — Rednika: Edvard Rusjan in Albert Božar. — Oprava kolesarska. — Vljudo se zahteva, da vsak član pride s čepico in društvenim znamenjem. — Člani iz okolice so naproseni, da pridejo vsi k jelenju, da se tega izleta v največjem številu udeležijo. — Zdravo!

Odbor.

Vabilo na proslavo štiridesetletnice šempaskega tabora 25. 10. 1908. Zaradi slabega vremena ni bilo proslave